

סא:

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

מסורת הש"ס

עין משפט
גד מצודה

(א) ונחיתות ד... (ב) ונחיתות ד... (ג) ונחיתות ד... (ד) ונחיתות ד... (ה) ונחיתות ד... (ו) ונחיתות ד... (ז) ונחיתות ד... (ח) ונחיתות ד... (ט) ונחיתות ד... (י) ונחיתות ד... (יא) ונחיתות ד... (יב) ונחיתות ד... (יג) ונחיתות ד... (יד) ונחיתות ד... (טו) ונחיתות ד... (טז) ונחיתות ד... (יז) ונחיתות ד... (יח) ונחיתות ד... (יט) ונחיתות ד... (כ) ונחיתות ד... (כא) ונחיתות ד... (כב) ונחיתות ד... (כג) ונחיתות ד... (כד) ונחיתות ד... (כה) ונחיתות ד... (כו) ונחיתות ד... (כז) ונחיתות ד... (כח) ונחיתות ד... (כט) ונחיתות ד... (ל) ונחיתות ד...

במלך אחרת. ישראל דר בחצר אחרת: הי"ג יינו של עובד כוכבים כרששו. אם היין של עובד כוכבים וטהרו ישראל ונתנו בשרות העובד כוכבים עלמו וישראל דר באותה חצר מותר והוא שמפתח ומתם ניד ישראל אבל אין מפתח ומתם נידו אע"פ שישראל דר באותה חצר אסור כיון שהיין שלו דלל

ע"ד שיהא שובר יושב ומשפר. תימה היינו רישא דישאל ועובדי כוכבים דרין זה ואין לומר דליטריך ליואל ונכנס דהא נמי שמעינן מרישא דקמתי דרין זה ולא שיהא נותן עיניו בעובד כוכבים כל היום וי"ל דה"ל עד דליכא ישראל טובא קמ"ל דאפילו כמד סגי: **ההוא ברבא ב'.** מתוך הלשון משמע דנקט כרכא שהיה היין מונח בתוך הרחוב וגם היה שם יין של עובד כוכבים שעמה אין העובד כוכבים נתפס כנגד על הביאה רק על הנגיעה ואפילו הכי חמרא שרי כיון שנתפס על הנגיעה והא דלמרינן לקמן פרק בתרא (דף ע"ג.) ודההוא דהוה יתיב ציה חמרא דישאל כו' וקאמר רבא אי מני לאשתמוטי חמרא אסור ואף על פי שנתפס כנגד על הנגיעה היינו משום דנביח שיכול לנכנס שם אינו ירא כל כך ומנפק אבל אי נתפס כנגד על הביאה והאי חמרא שרי ולהכי מייתי עלה ההיא דנעל הפונדק:

הגהות הב"ח

(א) ויש"י דיה או עד וכו' כלומר או עד: (ב) ר"ח להקל וכו' כי היכי דלהדר שיהא: (ג) ר"ח מסקנא דמילתא מנע עובד כוכבים בכרייה כגון שמתין ליגע ושיכר וכו' לדבר אחר כגון מדדו:

בבצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותרו בידו המטהר יינו של עובד כוכבים בשרותו וישראל דר באותה חצר מותר והוא שמפתח וחותרם בידו אל רבי יוחנן לתנא תני אע"פ שאין מפתח וחותרם בידו מותר בבצר אחרת אסור אע"פ שמפתח וחותרם בידו דברי ר"מ והכמים אוסרין עד שיהא שומר יושב ומשומר או עד שיבא ממונה הבא לקציץ חכמים אהייא אילימא אסיפא תנא קמא נמי מיסר קא אסר ואלא ארישא דסיפא והא קאמר ליה ר' יוחנן לתנא תני אע"פ שאין מפתח וחותרם בידו ואלא אסיפא דרישא דקאמר ת"ק בבצר אחרת מותר והוא שמפתח וחותרם בידו וחכמים אוסרין לעולם אסור עד שיהא שומר יושב ומשומר או עד שיבא ממונה בא לקציץ גריעותא הוא אלא עד שיבא ממונה שאינו בא לקציץ: רשב"א אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: איבעיא להו ר"ש בן אלעזר להקל או להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל רב נחמן אמר זעירי להחמיר רב יהודה אמר זעירי להקל והכי קאמר ת"ק בשם שברשותו אסור כך ברשות עובד כוכבים אחר נמי אסור וחיישינן לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין רב נחמן אמר זעירי להחמיר וה"ק ת"ק במה דברים אמורים ברשותו אבל ברשות עובד כוכבים אחר מותר ולא חיישינן לגומלין ר"ש בן אלעזר אומר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא תניא כוותיה דרב נחמן אמר זעירי להחמיר אמר ר"ש בן אלעזר כל רשות עובדי כוכבים אחת היא מפני הרמאין דבי פרוק רופילא אותיבו חמרא גבי אריסייהו סבור רבנן קמיה דרבא למימר כי חיישינן לגומלין הני מילי היכא דקא מותיב האי גבי האי אבל הכא כיון דאריסיה לאו דרכיה לאותוביה בי פרוק רופילא לגומלין לא חיישינן אמר להו רבא יאדרבה אפילו למ"ד לא חיישינן לגומלין ה"מ היכא דלא מירתת מיניה אבל הכא כיון דמירתת מיניה מתפי עליה זכותא ההוא כרכא דהוה יתיב ביה חמרא דישאל אשתכח עובד כוכבים דהוה קאי ביני דני אמר רבא האם נתפס עליו כנגד חמרא שרי ואי לא אסור:

הדרן עלך רבי ישמעאל

ולא נגע דנתפס עליו כנגד חיישינן דלמא שניק ליה לעובד כוכבים חזירו בעל היין דלא מירתת לנסוקי כי היכי וי דהדר ישראל חזין מהאי עובד כוכבים וימנא אחריתא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישכוק ליה לנסוקי: לגומלין. הנה לי ואגמול לך כיוצא בזה: רבי שמעון בן אלעזר כו'. ואחת היא דמתניתין אחרתא ומפקיד ליה גבי ההוא דלישכוק ליה לנסוקי: פרוק. שם האישי: רופילא. שני למלך: אוטיבו חמרא. יין כשר דזבני ישראל באשראי: גבי אריסייהו. עובדי כוכבים כמותם. אריסא מירתת ממריה וחי נמי נגע מסקנא עליה דלא נגע: כרכא. כך: אם נתפס עליו כנגד. אם עובד כוכבים חלש הוא יש אימת שופטי העיר עליו ואם ימלאהו נוגע נתפס עליו כנגד: חמרא שרי. בשמיה ואי לא אסור אף בהנאה דודאי נגע:

הדרן עלך רבי ישמעאל

מסקנא דמילתא. מגע עובד כוכבים (א) כיון שנתכין ליגע שיכר אע"פ שלא ניסך אסור בהנאה ממתני' (ב) (אחת) דאגדמיס עובד כוכבים (ג) משום כך אין אחריו מירא. שלא ככוונה כגון לא הסיר בו שהוא יין מותר בהנאה ממתניתא דחרס עובד כוכבים (ד) וכן נפל לבור נמי שלא ככוונה הוא ומותר בהנאה ממתני' (ה) וכן נתכין ליעול דבר אחר כגון אחריו דבר אשי (ו) שלא ככוונה הוא ומותר בהנאה. מגע עובד כוכבים ע"י דבר אחר כגון בקנה או יודעין שנתכין לדבר אחר כי מדדו בקנה או החי את הארעה מותר בהנאה ממתני' (ז) ככוונה ולא חזינן למאי ליכין אסור בהנאה מההוא עובד דנירס דשריית רב (ח) משום דשלא ככוונה הוה הא ככוונה אסור. כמו של עובד כוכבים בחיבורין כגון דאוריק ארוקי הסיר בו שהוא יין אסור בהנאה מדרכי יוחנן דלמר (ט) לא והכר על יין משום יין נסך משום כך. לא הסיר בו מותר אף בשמיה מההוא עובד דרבי יוחנן בן ארחא ורבי יוסף בן נורא (י) דמד דהא שרי אפילו בשמיה משום דעובד כוכבים לא הוה ידע. ושלא בחיבורין כגון זריקה מותר אף בשמיה ואפילו נתכין מדרכי אשי דלמר (יא) כל שצנז טהור בעובד כוכבים אינו עושה יין נסך. כך הגיה הרב ופקק הלה למעשה:

הדרן עלך רבי ישמעאל

הסוכר